

УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ
МАЙБУТНЬОГО

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Культура спілкування»

КАФЕДРА Психології, педагогіки та філософії

<https://uft.in.ua/>

Телефон: +38 (073) 047-26-26

E-mail: info@uft.in.ua

Викладач – Галкіна Катерина Сергіївна

Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика та інформація					
Шифр та назва спеціальності	С4 «Психологія»					
Назва освітньо-професійної програми	«Психологія»					
Рівень вищої освіти	Другий (магістрський) рівень					
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	Вибіркова					
Мова викладання						
Форма навчання	Семестр викладання	Обсяг навчальної дисципліни	Лекції (годин)	Практичні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Підсумковий контроль
Денна	2	120	16	16	88	Залік
Заочна	2	120	6	6	108	Залік

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Анотація дисципліни	Дисципліна « Культура спілкування » спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системи знань про сутність, структуру та закономірності міжособистісного, професійного й публічного спілкування, а також розвиток навичок ефективної комунікативної взаємодії в сучасному соціокультурному контексті.
Мета і завдання дисципліни	<p><i>Метою</i> вивчення дисципліни є формування високої культури спілкування, розвиток комунікативної компетентності, етичної рефлексії та відповідальності у процесі взаємодії з іншими людьми.</p> <p><i>У результаті опанування курсу здобувачі освіти повинні:</i></p> <ul style="list-style-type: none">· Знати основні теорії та принципи культури спілкування, типи комунікативних стратегій і бар'єри ефективної взаємодії;· Розуміти психологічні механізми міжособистісної комунікації, роль емоцій, невербальних сигналів і контексту;· Уміти конструктивно вирішувати конфлікти, використовувати емпатію та активне слухання;· Дотримуватись етичних і культурних норм комунікації у професійному та повсякденному спілкуванні;· Розвивати власний комунікативний стиль і здатність до усвідомленого самопрезентування.
Навички Soft skills	<p><i>1. Комунікативні навички</i> Вміння чітко та зрозуміло висловлювати свої думки усно і письмово. Активне слухання та врахування позицій співрозмовника. Використання невербальних засобів для ефективної комунікації.</p> <p><i>2. Емоційна компетентність</i> Розпізнавання власних емоцій та емоцій інших людей. Управління емоційними реакціями у стресових чи конфліктних ситуаціях. Розвиток емпатії та співчуття в міжособистісній взаємодії.</p> <p><i>3. Конфліктологічні навички</i> Конструктивне вирішення конфліктів та ведення переговорів. Використання асертивності для відстоювання власної позиції без агресії. Аналіз причин конфлікту та вибір ефективних стратегій взаємодії.</p> <p><i>4. Навички публічного виступу</i> Формування переконливої аргументації та структури виступу. Застосування риторичних прийомів і невербальних сигналів для взаємодії з аудиторією. Подолання тривожності та самоперевірка перед публічними виступами.</p> <p><i>5. Цифрова комунікативна культура</i></p>

	Вміння вести етичну та безпечну комунікацію у соціальних мережах та онлайн-середовищі. Уміння критично оцінювати інформацію та уникати дезінформації. Повага до етичних норм і приватності інших учасників онлайн-спілкування.
Методи навчання	<p>1. <i>Лекційні та інтерактивні методи:</i> проблемно-орієнтовані лекції з використанням презентацій, відеоматеріалів, сучасних кейсів, міні-лекції з подальшим обговоренням у форматі «питання– відповідь».</p> <p>2. <i>Дискусійні методи:</i> групові дискусії та дебати на теми новітніх психологічних підходів, метод «круглого столу» для аналізу сучасних проблем і рішень у сфері психологічної допомоги.</p> <p>3. <i>Практично-орієнтовані методи:</i> розбір реальних та змодельованих кейсів (case-study), рольові ігри та моделювання професійних ситуацій (наприклад, «психолог – клієнт»), тренінги з розвитку комунікативних та емпатійних навичок.</p> <p>4. <i>Самостійна та дослідницька робота:</i> підготовка індивідуальних есе та рефлексивних щоденників, виконання міні-досліджень, пошук та аналіз інноваційних методик у сучасній практиці, проєктна робота (створення авторських програм чи тренінгів з психологічної допомоги).</p> <p>5. <i>Колективні методи навчання:</i> робота в малих групах для пошуку спільних рішень, фасилітовані групові заняття з обміном досвідом, колективний мозковий штурм.</p>
Матеріально-технічні ресурси	<p>Ноутбук.</p> <p>Мультимедійний проектор.</p> <p>Доступ до глобальної мережі Internet.</p> <p>Хмарні технології підтримки освітнього процесу:</p> <p>Google Classroom / Moodle (підтримка практичних занять)</p> <p>Google Meet / Zoom (онлайн-лекції, практичні заняття)</p>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНСУЛЬТАЦІЇ	
Відповідно до затвердженого графіка	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Назви змістових модулів	Зміст модулів
Змістовний модуль 1. Теоретико-	Тема 1.1. Комунікація як психологічний і соціокультурний феномен. Розглядаються сутність, функції та рівні спілкування, а також основні психологічні та соціокультурні

психологічні основи культури спілкування	моделі комунікації. Акцент зроблено на ролі комунікації у формуванні міжособистісних взаємин та соціальної взаємодії.
	Тема 1.2. Структура, елементи та механізми процесу спілкування. Розглядаються основні компоненти комунікативного процесу, включно з відправником, повідомленням, каналом, одержувачем і зворотним зв'язком. Аналізуються механізми перцепції, інтеракції та впливу контексту на ефективність спілкування.
	Тема 1.3. Вербальні та невербальні засоби комунікації. Вивчаються мова, мовлення та інші вербальні засоби як інструменти передачі інформації та впливу. Розглядається роль невербальних сигналів — міміка, жести, поза, інтонація — у формуванні повноти та ефективності комунікації.
	Тема 1.4. Психологічні бар'єри та етичні аспекти комунікації. Розглядаються основні психологічні, соціокультурні та мовні бар'єри, що перешкоджають ефективній взаємодії. Акцент зроблено на етичних принципах спілкування, саморефлексії та відповідальності в комунікативній поведінці.
Змістовий модуль 2. Практика ефективного та професійного спілкування	Тема 2.1. Психологія натовпу та феномен лідерства Розглядаються стадії розвитку натовпу, роль емоційного зараження, та вплив лідера на його поведінку. Аналізується взаємозв'язок харизми, авторитету й масової підтримки.
	Тема 2.2. Конфлікти у спілкуванні: причини, динаміка, шляхи розв'язання. Розглядаються основні причини виникнення конфліктів, їх типи та психологічна динаміка в процесі взаємодії. Акцент зроблено на методах конструктивного вирішення конфліктів, асертивних стратегіях та ефективному діалозі
	Тема 2.3. Мистецтво публічного виступу та переконуючого спілкування. Вивчаються психологічні принципи впливу на аудиторію, техніки самопрезентації та риторичні прийоми. Акцент зроблено на формуванні переконливого виступу, управлінні увагою слухачів і подоланні тривожності під час публічних виступів.
	Тема 2.4. Культура спілкування в цифровому середовищі. Розглядаються особливості онлайн-комунікації, включно з віртуальною ідентичністю, анонімністю та цифровим етикетом. Акцент зроблено на розвитку навичок безпечної, етичної та ефективної взаємодії в соціальних мережах та інших цифрових платформах.
СПИСОК ОРІЄНТОВНИХ ТЕМ ДЛЯ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	

1. Сутність та функції спілкування: психологічний і соціокультурний аспекти.
2. Основні моделі комунікації та їх застосування у професійній діяльності.
3. Вербальні та невербальні засоби комунікації: ефективність і вплив на взаємодію.
4. Психологічні бар'єри спілкування та способи їх подолання.
5. Етичні аспекти комунікації та культура мовлення у професійному середовищі.
6. Розвиток емоційного інтелекту як основи ефективного спілкування.
7. Асертивність і навички конструктивного діалогу у міжособистісних відносинах.
8. Конфліктологія: причини конфліктів та методи їх конструктивного вирішення.
9. Самопрезентація та мистецтво переконливої комунікації.
10. Психологічні аспекти публічних виступів та взаємодії з аудиторією.
11. Міжкультурна комунікація та толерантність у спілкуванні.
12. Культура спілкування в цифровому середовищі: етика та безпека онлайн-взаємодії.
13. Роль зворотного зв'язку у професійній та міжособистісній комунікації.
14. Використання комунікативних технік у психологічній консультації та тренінгах.
15. Аналіз реальних комунікативних ситуацій: успішні та проблемні практики взаємодії.

ПОЛІТИКИ КУРСУ

<https://uft.moodlecloud.com/course/section.php?id=358>

ОЦІНЮВАННЯ

<https://uft.moodlecloud.com/course/section.php?id=358>

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

Рекомендована література

1. Берестенко О. Г. Культура професійного спілкування: навч.-метод. Посібник. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 299 с.
2. Загнітко А.П., Данилюк І.Г. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування: [посібник]. Донецьк : БАО, 2016. 476 с.

3. Кубрак О.В. Етика ділового та повсякденного спілкування: навч. посібник. Суми: Унів. кн., 2013. 222 с.
4. Культура ділового спілкування: навч. посібник уклад.: Л.Г. Зубенко, В.Д. Немцов. Київ: ЕксОб, 2010. 200 с.
5. Культура фахового мовлення: навч. посібник/ за ред. Н. Д. Бабич. Чернівці: 21 Книги - XXI, 2016. 496 с.
6. Пентилюк М.І., Маруніч І.І., Гайдаєнко І.В. Ділове спілкування та культура мовлення: навч. посібник. Київ : Центр учб. літ., 2016. 221 с.
7. Писаревський І.М., Александрова С.А. Професійно-комунікативна компетентність: підручник. Х: ХНАМГ, 2010. 230 с.
8. Хоронжий А.Г. Основи соціального управління: курс лекцій: навч. посібник. Львів: Магнолія, 2019. 219 с.
9. Чмут Т.К., Чайка Г.Л, Лукашевич М.П., Осечинська І.Б. Етика ділового спілкування: курс лекцій. К.: МАУП, 2013. 208 с.
10. Шарманова Н.М. Мова професійного спілкування: [навчальний посібник]. Кривий Ріг: КНУ, 2014. 57 с.
11. Шеломенцев В.М.; під заг. ред. В.К. Федорченка Етикет і сучасна культура спілкування: [посібник]. Київ : Лібра, 2013. 415 с.
12. Яхно Т.П., Куревіна І.О. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посібник. Київ: Центр учб. літ., 2018. 175 с

Допоміжна:

1. Кацавець Р.С. Культура мови у професійному спілкуванні юристів: навч. посібник. К.: Алерта, 2017. 137 с.
2. Комунікативна компетентність державних службовців як елемент модернізації системи державної служби. Івано-Франківський центр науки, інновацій та інформатизації. Івано-Франківськ: 2012. 154 с. 15. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підручник. Київ: Центр учб. літ., 2016. 687 с.
3. Пам`ятка працівника Національної поліції України: інформаційно довідкові матеріали з питань професійного спілкування поліцейських / [уклад.: Клименко І.В., Швець Д.В., Євдокімова О.О., Посохова Я.С.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. 52 с.
4. Психологія у професійній діяльності поліції: навч. посіб./ [О.О. Євдокімова, І.В. Жданова, Д.В. Швець та ін.]; за заг. ред. В.В. Сокурєнко; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 426 с.
5. Розов В.І. Комунікативна підготовка співробітників правоохоронних органів: навч. посібник. Київ: Центр учб. літ., 2018. 158 с.

Інформаційний ресурс

<http://ispp.org.ua/biblioteka.htm>

<http://ispp.org.ua/biblioteka.htm>

<http://ispp.org.ua/biblioteka.htm>

Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>

Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>

Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>

<http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. <http://hklib.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

<http://www.koob.ru/> - електронна бібліотека «Куб».

<http://upsihologa.com.ua/> - портал професійних психологів України «У психолога».

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	добре
65 – 79	C	
55 – 64	D	
50 – 54	E	задовільно
35 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з можливістю повторного вивчення дисципліни

Денна форма

Поточне оцінювання Мін. – 30 б. Макс. – 50 б.	Кількість	Бал (за одиницю)	Всього балів	Підсумковий контроль Мін. – 20 б. Макс. – 50 б.	
Робота на практичних заняттях	8	3	24	Залік	1-50
Презентація результатів виконаних індивідуальних завдань	2	7	14		
Виконання проміжних модульних контролів	2	6	12		
			50		50

Всього		100			
Заочна форма					
Поточне оцінювання Мін. – 30 б. Макс. – 50 б.	Кількість	Бал (за одиницю)	Всього балів	Підсумковий контроль Мін. – 20 б. Макс. – 50 б.	
Робота на практичних заняттях	3	3	10	Залік	1-50
Презентація результатів виконаних індивідуальних завдань	4	7	28		
Виконання проміжних модульних контролів	2	6	12		
Всього			50		50
			100		